

Dolly Parton: Bárbína ze Smoky Mountains

Padesát let na scéně, desítky hitů, pozornost bulvárních médií, ale hlavně spoustu výborné muziky má za sebou Dolly Parton. Čím nás překvapí příště?

George Jones kdysi v jednom songu zpíval, že Dolly Parton má dva velké důvody, proč je slavnou. Těch důvodů je však ve skutečnosti mnohem víc. Více než padesátiletou dráhu této ikony country music si dnes představíme.

Dolly Parton se narodila v roce 1946 v horách na východě Tennessee a ačkoliv to řada lidí neví, Dolly je skutečně její pravé křestní jméno. Rodina byla velmi chudá a prostý život založený na odříkání a hluboké křesťanské víře se v jejích textech později často odrážel. Už jako dítě se naučila hrát na podomácku vyrobenou kytaru, v 10 letech už pravidelně zpívala v místním rádiu a ve 13 letech se poprvé podívala do Nashvillu, kde vystoupila v Grand Ole Opry a setkala se s Johnnym Cashem, který ji povzbudil k vytrvalosti v dosažení jejího snu. Následující den po maturitě si pak sbalila uzlíček a odstěhovala se do Nashvillu, kde se začala živit jako textařka. Psal se rok 1964 a Dolly bylo 18 let.

Po nějaké době v Nashvillu začala také natáčet vlastní

songy, avšak nahrávací společnost trvala na tom, že se její hlas hodí spíše na pop. Její rané popové nahrávky však vůbec nebyly úspěšné. Teprve když se jedna z jejích skladeb stala countryovým hitem v podání Billa Phillipse, v Monument Records dovolili Dolly nahrávat country materiál a ta se v roce 1966 poprvé zviditelnila svým prvním hitem **Dumb Blonde**.

V roce 1967 se Dolly Parton ujal Porter Wagoner a pozval ji jak do své televizní show, tak i do zájezdního programu. Dolly vzpomíná, že publikum ji zpočátku vůbec nepřijalo a často skandovalo jméno zpěvačky Normy Jean, kterou Dolly ve Wagonerově skupině nahradila. Dolly Parton a Porter Wagoner utvořili úspěšné duo

a během následujících šesti let zabodovali s celou řadou úspěšných duetů. Dolly kromě toho natáčela i sólové nahrávky a postupem času byla čím dál víc frustrovaná ze skutečnosti, že její sólové pokusy jsou naprosto ignorovány a všechny zajímaví jen její duety s Wagonerem. Vše se změnilo v roce 1971, kdy Dolly poprvé vyhrála hitparádu s písní **Joshua**, brzy následovanou autobiografickou skladbou **Coat Of Many Colors**, která vypráví příběh jejího dětství a která se rovněž stala jednou z jejích nejznámějších písní. O dva roky později pak přišla další velká pecka **Jolene**, která Dolly proslavila po celém světě. Začátkem 70. let byla z Dolly Parton slavná zpěvačka a tím pádem se potřebovala vymanit z Wagonerova vlivu, aby se mohla plně soustředit na sólovou dráhu. Wagoner měl totiž z Dolly už od konce 60. let zlatý důl a smluvně měl ošetřenou kontrolu nad všemi jejími texty, nahrávkami i účinkováním v jeho show. K finálnímu rozhodnutí jeho soubor opustit Dolly dospěla v roce 1974. Napsala pro něho píseň **I Will Always Love You** a když mu jí poprvé přehrála, dojatý Wagoner souhlasil, že ji propustí pod podmínkou, že tuto píseň bude moci sám produkovat. Tak se stalo a skladba **I Will Always Love You** téhož roku vyletěla na 1. místo hitparády.

Dolly se vydala na sólovou dráhu a Wagoner brzy zjistil, o jaký zdroj příjmů tím přišel, tak milou Dolly roku 1979 zažaloval o 3 miliony dolarů. Vleklý spor byl začátkem 80. let mimosoudně vypořádán a jeho

podrobnosti nebyly nikdy zveřejněny, pouze se ví, že Wagonerovy požadavky pravidelně rozpalovaly Dolly do běla. Pár se po mnoha letech nakonec usmířil a roku 2007 Dolly držela Wagonera za ruku na smrtelném lůžku v jeho posledním okamžiku.

Ke skladbě **I Will Always Love You** se pojí ještě jeden zajímavý příběh. Ve stejný rok, kdy Dolly píseň vydala, o její nahrání projevil zájem Elvis Presley. Dolly souhlasila, ale jen do chvíle, kdy jí jeho manažer Colonel Parker sdělil, že Elvis bude vlastnit 50% podíl autorských práv na píseň, stejně jako to dělá úplně se všemi skladbami, které nazpívá. Dolly s těžkým srdcem nakonec odmítla a toto rozhodnutí jí po letech vyneslo miliony dolarů. V roce 1992 si tuto píseň totiž vybral Kevin Costner do filmu **Osobní strážce** a v podání Whitney Houston se nahrávka stala celosvětovým hitem, který Dolly Parton na honorářích přinesl velké jmění.

V druhé polovině 70. let se Dolly orientovala více na pop. Její deska **Here You Come Again** měla mimořádný úspěch, Dolly za ni dostala cenu Grammy a deska se rovněž stala jejím prvním albem, jehož se prodalo přes milion kusů. V roce 1980 si spolu s herečkou Jane Fonda zahrávala sekretářku ve filmu **9 To 5**, ke kterému napsala titulní song. Skladba se stala obřím hitem a vyhrála zároveň countryovou i popovou hitparádu. Dolly tímto filmem zahájila rovněž sólovou dráhu herečky, ve které se zaměřila na spíše ženské snímky. V dalších letech se s Burtem Reynoldsem objevila v hudební komedii **Nejlepší bordýlek v Texasu**, v trapném propadáku **Kočičí zlato** se snažila ze Sylvestra Stalloneho udělat country hvězdu (to měla vzdát už po přečtení scénáře) a významnou roli sehrála i v utahaném sladěku **Ocelové magnólie**.

Díky filmům a velké oblibě u popového publika si Dolly získala ještě více příznivců. Své úspěchy v oblasti popu pak završila v roce 1985 megahitem **Islands In The Stream**, který natočila jako duet s Kennym Rogersem.

Ke značné popularitě Dolly pomohla i její nepřehlédnutelná vizáž, a to zejména bujně poprsí a velká blond paruka. Během 70. let se stala ikonou, kterou znal prakticky celý svět i mimo oblast country. Dolly, která byla vždy trochu od rány, je na svůj vzhled náležitě hrdá a mnohokrát prohlásila, že „vypadat takhle levně stojí spoustu peněz“. Dolly také kdysi prozradila, že se jednou inkognito přihlásila na soutěž

dvojnic Dolly Parton a nepodařilo se jí zvítězit. Všechny nabídky nechat se fotografovat nahá vždy odmítla, ačkoliv v roce 1978 nafotila sérii vyzývavých snímků pro **Playboy**. (Před mnoha lety Dolly údajně v nadsázce prohlásila, že nahá se nechá fotografovat, až jí bude sto let – už tedy zbývá jen 28!)

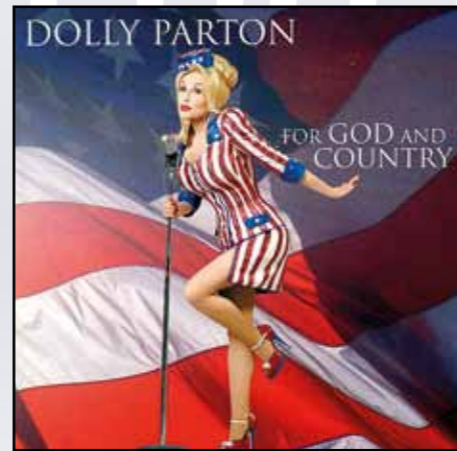
Dolly Parton od samého počátku kariéry projevovala talent, o kterém si ostatní zpěvačky mohou nechat jen zdát. Psala si sama naprostou většinu svých textů, a kromě toho mistrně ovládala celou řadu nástrojů. Když jsem jí v roce 2011 viděl na koncertě ve Švédsku, tehdy ve svých 65 letech během show postupně vystřídal 10 různých nástrojů od banja, houslí a steel kytary až po autoharfu a dudy (skotské, nikoliv ty její). Její muzikantství i showmanství můžeme skvěle vidět v živém vystoupení písně **Do I Ever Cross Your Mind**, kde po skončení standardní verze zahráje zrychlenou variantu, která představuje pomyslné přehrání LP desky na gramofonu s nastavenou rychlostí 45 RPM pro malé singly.

V roce 1987 se vrátila ke country music a spojila síly se zpěvačkami Emmylou Harris a Lindou Ronstadt. Jejich společné album nazvané **Trio** mělo obrovský úspěch a strávilo pět týdnů na 1. místě albového žebříčku. V závěru 80. let si opět užívala slušný komerční úspěch a na vrchol hitparády umístila několik dalších hitů. Začátkem 90. let už byla Dolly považovaná za legendu, přestože jí bylo teprve 45 let.

Vydala ještě několik solidních desek, než jí převládala mladá generace country zpěvaček, které z rádií prakticky vyhnaly každého nad 40 – stejný scénář však probíhal i mezi zpěvačkami a kapelami a všichni starší umělci museli zkrátka ustoupit.

Přestože v polovině 90. let její komerční úspěch prudce poklesl, Dolly nezahálela a natočila společné album s Loretou Lynn a Tammy Wynette pod názvem **Honky Tonk Angels**, roku

1995 se dostalo velké pozornosti nové verzi písně *I Will Always Love You* v duetu s Vincem Gillem, a v roce 1999 připravila dvě zdařilé desky – druhý díl projektu *Trio* s Emmylou Harris a Lindou Ronstadt a pak první z řady bluegrassových alb *The Grass Is Blue*. V roce 2008 vydala úspěšné comebackové album *Backwoods Barbie*, jehož nejvýraznější skladbou byl hit *Better Get To Livin'*. O rok

později navázala spolupráci s řetězcem restaurací *Cracker Barrel*, pro které vydala exkluzivně CD/DVD se záznamem koncertu z Londýna. Alba se nakonec prodalo přes půl milionu, čímž si vysloužilo status zlaté desky a řada lidí z branže z toho měla šok – v době prudce klesajících prodejů a krachujících obchodů s cédéčkami se totiž najednou ukázalo, že půl milionu desek může prodat i síť restaurací!

Další silné album přišlo v roce 2011, jmenovalo se *Better Day* a Dolly v rámci jeho propagace zavítala i do Evropy. Kolekce *Blue Smoke* přišla v roce 2014, opět podpořená světovým turné a zatím poslední desku nazvanou *Pure & Simple* vydala Dolly v roce 2016.

Dolly Parton je nejvíce oceňovanou country zpěvačkou v historii – jen nominací na Grammy za ta léta posbírala 43, které proměnila v 11 gramofonů. Není však jen uznávanou zpěvačkou a textařkou, ale je to rovněž úspěšná producentka, byznysmanka a filantropka. Kromě natáčení desek píše knihy,

produkovala muzikál *9 To 5* pro Broadway, provozuje síť restaurací a v *Pigeon Forge* v Tennessee má už od roku 1986 dokonce svůj vlastní zábavní park *Dollywood*, který ročně navštíví 3 miliony turistů. V rámci svých charitativních akcí už léta provozuje tzv. *Imagination Library*, což je vzdělávací program, v rámci kterého 850 tisíc zapojených dětí obdrží každý měsíc novou knihu. Knihovna amerického kongresu nedávno Dolly Parton ocenila za překonání hranice 100 milionů rozdaných knih.

V posledních několika letech pak Dolly natočila dva filmy o svém dětství, kde si její matku zahrála Jennifer Nettles, zpěvačka z duha *Sugarland*. A je to jen pár dní, co bylo oznámeno, že Dolly bude mít vlastní 8-dílný seriál na Netflixu, přičemž každá epizoda bude inspirována jednou z jejích písní.

Ačkoliv Dolly letos v lednu oslavila 72. narozeniny, je zcela jasné, že o jejich aktivitách budeme slyšet ještě hodně, hodně dlouho.

Text: Petr Mečír
Foto: archiv redakce

HUDBA pro vaše autorádio

DREW MORELAND – DREW MORELAND

Texas, to není jen stát. Texas, to je stav mysli, stav duše. Jako učebnicový příklad texaské country by se dala použít deska, se kterou právě debutuje čtyřiatřicetiletý rodák ze San Antonia Drew Moreland. Pláně i hory svého rodného státu obráží sám i se svou kapelou *The Neon Hustle* teprve od roku 2016, ale za písně z vlastní autorské dílny, které na albu najdete, by se nemusely stydět ani renomované country hvězdy. Drewovi se podařilo vyvarovat se obvyklých klíšé typu *pickupy*, holky a pivo značky *Lonestar* a místo toho vás provede po zapadlých prašných cestách i opuštěných dálnicích západního Texasu. Rozžhavené slunce pozvolna zapadá a do krvava zbarvený písek se míchá s roztaveným asfaltem, stejně jako se hříč potkává s vykoupením, tradiční hodnoty s pokušením a ztracené duše s těmi, kteří v zápase o své místo na světle (zatím) uspěli. Drew Moreland je přesně tam, kde má být a kde mu je dobře. Jeho hlas má přesně tu správnou dávku naléhavého amatérismu i přesvědčivosti, kapela za ním se spolehlivě drží osvědčeného *outlaw* soundu s dominantními kytarovými a steelkovými sóly, zbytečně nevyčnívá ani nepřehluje to podstatné – Drewovy příběhy. Největší peckou desky je jednoznačně otevřená a stoprocentní hit *Road Stone*, který vás správně naladí a navnadí k poslechu celého alba a pak si ho s největší pravděpodobností pustíte znova. • www.drewmoreland.com

SHOOTER JENNINGS – SHOOTER

Že se bude Waylonův synátor věnovat muzice, a že to bude zajímavý a napínavý příběh, to se vzhledem k rodinným psanečným genům taky dalo čekat. Divoké začátky v L.A. s rockovou kapelou, v roce 2005 fenomenální úspěch se vstupem na country scénu, několik stále víc a víc tvrdších a hlasitějších desek mířících někam ke garážovému jižanskému rocku, spolupráce se spisovatelem a králem hororu Stephenem Kingem, filmové role, koketování s elektronickou muzikou, pravidelná show na Sirius XM *Outlaw Radiu*, no prostě Shooter toho stíhal víc než dost. Kromě toho má jako producent na svém kontě řadu výborných projektů, mimo jiné s Wandou Jackson či Jamey Johnsonem. Při práci na desce zpěvačky Brandi Carlile se opět potkal s dnes již megaslavným a vyhledávaným producentem a kamarádem Davidem Cobbem a pojalí úmysl znovu po letech odskoků jinam natočit zase jednou čistě country album. Tahle deska potěší především milovníky velkého bigbandového country-boogie, jaké na špičkové úrovni provozují Hank Jr. nebo Charlie Daniels, klasických country fláků ve stylu George Jonese a zkrátka nepřijdou ani *outlaw* drsoni. Shooter je prostě zpět a i když si nejspíš z téhle desky vložené na zadek nesednete, poslouchá se velice příjemně a jestli je myšlena jako začátek nové životní a hudební etapy, která bude víc country než doposud, jednoznačně palec nahoru. • www.shooterjennings.com

BRENT COBB – PROVIDENCE CANYON

Místo, kde se narodíte a vyrůstáte, se vám prostě obtiskne do duše. A pak samozřejmě silně rezonuje ve vašich písních. Muzika Brenta Cobba (32), označovaná jako „southern country soul“, je nesmazatelně poznamenána jeho rodnou Georgií. Poklidně jižanské maloměsto v rozpáleném líném odpolední. Sedíte ve stínu na verandě a někde kousek od vás se zvolna přesypávají tóny a slova. Příběhy, které Brent Cobb musel nejdřív vyrazit najít. Být úspěšným autorem písní, které zpívají hvězdy jako Kenny Chesney nebo Luke Bryant, je sice fajn, účty vám to v pohodě zaplatí, nějaké sólo předskakování slavným jménům taky potěší, ale pořád to není ono. Chcete mít své jméno velkým písmem na obalu desky. S albem *Shine On Rainy Day* (2016) to vyšlo, byla z toho dokonce nominace na Grammy, ale teď je potřeba posunout se dál. Vyrazit ven, na cestu. Zažít na vlastní kůži špatnou akustiku v malých sálkách a barech, cítit dech vašich fans natlačených až na pódium, improvizované mejdany v dodávce na parkovišti za venkovským honkytonkem nebo bowlingovou hernou. Kocoviny i krvavé oči z projetých mil po dálnicích plných deště i oslepujícího slunce. Dívat se a poslouchat. Příběhy a nápady na písničky už k vám přijdou samy. Písně o americkém Jihu, písně kde se potkává country tradice s moderním soulem, černá s bílou, špína a dehet s ptačím zpěvem v korunách staletých dubů. Nové CD Brenta Cobba je šťavnatě jak vyhlášené georgijské broskve, čerstvě stejně jako vzduch v horských kaňonech a pokud ho potřebujete nutně zařadit do nějaké ze žánrových škatulek, nejvístičnější pro něj bude šuplík s jmenovkou „americana“. • www.brentcobbmusic.com

text: Martin Pešek

Ochutnávku z recenzovaných desek si můžete poslechnout v zářijovém vydání speciálního pořadu *Honkytonk Jukebox*, který najdete v podcastovém archivu Rádia Dixie na adrese: www.radiodixie.cz/podcasty/honkytonk-jukebox